

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСУВАННЯ РОЗВИТКУ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

Сьогодні основною характеристикою і домінуючою тенденцією розвитку світової економіки є переважання питомої ваги фінансових потоків підприємств неvirобничої сфери в загальному обсязі світових господарських послуг. Таке переважання дозволяє капіталізувати процес встановлення і розвитку економічних систем держав, з одного боку, але, з іншого боку, зменшує їх стійкість і підвищує ризик впливу фінансових криз, що підтверджують останні події. Проте, реалізація страховиками цих функцій можлива лише за умови їх власної фінансової стійкості. Страховики є комерційними організаціями, що надають страхові послуги на конкурентному ринку, тому їх фінансова стійкість стає змінною в часі характеристикою, залежною від кон'юнктури ринку в цілому і рівня конкуренції зокрема і потребує належного фінансового забезпечення. В той же час істотною умовою розвитку страховика виступає фінансове забезпечення. Ефективне використання власних коштів страховика та залучення ним позикових стає актуальною проблемою фінансування.

Все вищенаведене, а також той факт, що в Україні капіталізація страхового ринку порівняно з ринками розвинутих країн та країн Центральної Європи все ще недостатня, питання формування достатнього фінансового забезпечення страховиків набуває надзвичайної актуальності. В той же час істотною умовою розвитку страховика виступає фінансове забезпечення. Ефективне використання власних коштів страховика та залучення ним позикових стає актуальною проблемою фінансування. Достатність фінансового забезпечення – це не тільки умова виконання страховиком своїх зобов'язань зі страхових виплат, а також його здатність досягти поставлених цілей в довгостроковому періоді в контексті страхового менеджменту.

Страхова організація разом з іншими інститутами (банками, біржами, інвестиційними фондами) складає органічний елемент фінансової системи суспільного господарства. Принцип акумуляції і подальшого розподілу значних грошових потоків зумовлює склад і структуру капіталу страхової організації, виділяючи як його основну провідну частину

фінансові ресурси. Кругообіг засобів страхової організації не обмежується здійсненням страхових операцій, він ускладнюється залученістю її в інвестиційний процес.

Сутність поняття "капітал страховика" формується під впливом особливостей і специфіки страхової діяльності. Страхова компанія, з одного боку, надає страхові послуги, а з іншого – акумулює значні фінансові ресурси і виступає інвестором або продавцем тимчасово вільних грошових коштів. Економічну природу цього поняття слід розглядати з позицій мети та завдань створення та функціонування страхової компанії як фінансового інституту. Це дає можливість визначити джерела формування капіталу та напрями їх уособлення в активах страховика.

Термін "страховий капітал" Н. Нагайчук порівнює з банківським капіталом і, поділяючи думку А. Вожжова, робить висновок, що капітал страхової компанії – це всі ресурси, які перебувають в її розпорядженні. На думку Н. Нагайчука, капітал страховика є основою його діяльності й сукупності фінансових ресурсів: власних, залучених чи запозичених, які перебувають у розпорядженні страховика і використовуються для забезпечення його діяльності та отримання прибутку [3].

Капітал страховика А. Василенко розглядає з інвестиційних позицій і зазначає, що на стадії залучення він переважно перебуває у грошовій формі, а в подальшій інвестиційній діяльності страховика частина капіталу трансформується в активи, формуючи інвестиційний портфель страховика. Отже, науковець допускає існування капіталу страхової компанії у двох формах: грошовій і в формі інвестованих активів [1].

Потрібно зазначити, що метою будь-якої господарської діяльності є отримання прибутку, а тому ефективне розміщення капіталу можливе тільки за умови прибутковості цієї діяльності.

Для виконання своєї головної функції страхові компанії акумулюють фінансові ресурси та нагромаджують капітал для подальшого його розміщення в різноманітні фінансові інструменти та фонди з метою створення резервів майбутніх виплат по страхових подіях. Банк бере участь у цьому процесі. По-перше, банківська установа є депозитарієм, приймаючи та зберігаючи грошові кошти страховика на заздалегідь визначених умовах строковості й повернення. Однак для забезпечення ліквідності й можливості повернути кошти на першу вимогу, банк встановлює плату у формі розміщення страховою компанією грошових коштів на депозитний рахунок банку. По-друге, банк є розпорядником грошових коштів страхової компанії, інвестуючи їх у фінансові інструмен-

ти, фонди або в реальний сектор економіки з метою отримання прибутку. Крім цього, банк також може управляти продажем цінних паперів страховика на фондовому ринку.

Таким чином запорука здійснення цих операцій – капітал, який є основою як банківської, так і страхової діяльності, гарантом надійності, платоспроможності [2].

Сукупність фінансових ресурсів страховика формує його фінансовий потенціал. Фінансове забезпечення пов'язане саме з використанням цього потенціалу для подальшого розвитку. Обсяг фінансового забезпечення повинен вимірюватися за критерієм достатності для реалізації фінансової та страхової діяльності страховика з обов'язковим підвищенням показників його фінансової стійкості та прибутковості. Достатнє фінансове забезпечення страховика стає гарантією його спроможності виконувати свої функції в умовах нестабільності зовнішнього середовища. Для запобігання поглинання, банкруцтва, втрати ринкової долі та зменшення конкурентоспроможності в умовах інтернаціоналізації українського страхового ринку українським страховикам, які за показником фінансового потенціалу розвитку характеризують його неінтенсивним використанням, необхідний своєчасний пошук додаткових джерел фінансового забезпечення за рахунок залученого капіталу шляхом акціонування, відновлення політики страхової та інвестиційної діяльності для створення перспективних умов розвитку.

1. Василенко А.В. Інвестиційна стратегія страхових компаній : навч. посіб. / А.В. Василенко. – К. : КНТЕУ, 2006. – 186 с. 2. Возжзов А.П. Суцність и функции капитала банка. Проблемы банковского капитала на Украине / А. П. Возжзов, О. И. Клименко // Економіка, фінанси, право. – 2001. – № 3. – С. 18–26. 3.Нагайчук Н. Г. Управління капіталом страхової компанії / Н. Г. Нагайчук // Фінанси України. – 2008. – № 11.